

PROMINENTE JURISTEN VRAGEN ZICH AF: IS DE RECHTSTAAT IN GOEDE HANDEN BIJ VAN DER STEUR?

Met in zijn bestuurlijke bagage niet meer dan een Kamerlidmaatschap en een paar jaar in de gemeenteraad van Teylingen staat Ard van der Steur nu aan het roer van het lastig te besturen departement van Veiligheid en Justitie. Hoe heeft hij het gedaan het eerste half jaar volgens een aantal juristen? “Van der Steur doet niet veel meer dan het beleid van zijn voorganger voortzetten. Hij heeft er alleen minder cowboypraat bij.”

Op de toespraak van Ard van der Steur na de jaarvergadering van de Nederlandse Juristen Vereniging (NJV) in juni volgde na een miniem applausje een pijnlijke stilte. Dat de nieuwe minister zijn voorganger en partijgenoot Opstelten cabaretesk op de hak nam vonden de juristen niet zo chic, dat hij koketteerde met het feit dat hij de preadviezen niet had gelezen viel al helemaal niet in goede aarde, net zomin als het A'tje met daarop de leuze 'Kwaliteit als keuze, STEM VVD' dat de minister na afloop van zijn tafelrede omhoog hield.

Maar het meest onthutst waren de aanwezigen door de totale afwezigheid van reflectie over het onderwerp 'Kwaliteit als keuze'. Hoogleraar rechtspleging en rechter Margreet Ahsmann

vond het optreden een gênante vertoning. “De minister had geen enkele aandacht voor de enorme werkdruk van rechters. Sterker nog, hij maakte er grappen over en ridiculiseerde het probleem door te stellen dat hij zelf zonder enig probleem zestien tot twintig uur per dag werkt.”

Margreet Ahsmann Als het Van der Steurs bedoeling was om die dag gezag te verwerven, is hij daarin zeker niet geslaagd, hoe treffend zijn imitatie van Ivo Opstelten misschien ook was. “Dit gedrag was een minister onwaardig”, meent Ahsmann. “Van het publiek maakte zich een gevoel van vervreemding meester. Dat kun je misschien op Minerva doen, maar niet als minister tijdens een semipubliek optreden.”

Het optreden van de bewindsman duidt volgens Ahsmann op zelfoverschatting, maar vooral ook op gebrek aan belangstelling voor de rechtspraak. “De vorige minister was vooral geïnteresseerd in veiligheid. We hoopten op iemand bij wie de rechtstaat wel in goede handen is. Het is de vraag of dat zo is bij deze minister. Hij blijft bij de bezuinigingen op de rechtsbijstand.” De minister lijkt Volgens Ahsmann geen idee te hebben welke negatieve gevolgen de bezuinigingen op de rechtspraak hebben.

Adequate reactie

Ook voormalig president van de Hoge Raad Geert Corstens heeft kritiekpunten. Hij heeft zich vooral gestoord aan de uitglidders van Van der Steur in de kwesties rond Volkert van der G. en

Ard van der Steur

George Maat. Over de geënsceneerde foto van Van der G. zei Van der Steur aanvankelijk dat justitie een dag tevoren was geïnformeerd. Later bleek dat niet te kloppen. Corstens heeft daar weinig begrip voor. “Als er zoveel kennis is binnen het ministerie, kun je je als minister niet zo uitlaten. Tenzij je het niet hebt geweten, maar dan heb je een probleem met je ambtenaren en blijf je verantwoordelijk.” En: “Als je een foto ensceneert, moet je daar eerlijk voor uitkomen, ook al ligt dat misschien niet goed bij het grote publiek. Dat is voor mij een principiële stellingname.”

Corstens heeft ook met opgetrokken wenkbrauwen waargenomen hoe Van der Steur de patholoog-anatoom George Maat afbrandde, nadat deze tijdens een lezing beelden had getoond van slachtoffers van MH17. Van der Steur schoot vanuit de heup en noemde de handelwijze van Maat 'buitengewoon ongepast en onsmakelijk'. Later bood de minister zijn excuses aan. Het Landelijk Team Forensische Opsporing wist immers dat Maat de lezing hield.

Corstens spreekt van 'leermomenten'. “Maar dat moeten er niet te veel worden.” Hij voegt daar aan toe: “Rechters zijn gewend om zaken van twee kanten te bekijken. Dat kan de minister ook leren.”

De voormalige hoogste rechter ziet ook positieve dingen. “Van der Steur heeft adequaat heeft gereageerd op het boek van Michiel Princen.” Deze voormalig onderzoeker betoogt dat de kwaliteit van de Amsterdamse recherche te wensen overlaat.

“Ik vrees en ik heb aanwijzingen dat dit geldt voor de hele Nederlandse recherche. Van der Steur heeft daarop moedig en krachtig gereageerd door te zeggen dat de kwaliteit van de recherche beter moet. Dat wil de politie niet graag horen in een tijd dat er onderhandeld wordt over de cao, maar het is goed dat Van der Steur dat te berde heeft gebracht.”

Geert Corstens

Een tweede positieve punt is dat hij de reorganisatie van politie krachtig ter hand heeft genomen, meent Corstens. “Hij heeft geconstateerd dat het binnen de gestelde tijd en met de beschikbare middelen niet haalbaar was, en het is prijzenswaardig dat hij dat naar buiten heeft gebracht.”

In september zei Van der Steur tijdens een kennismakingsbor-